

1924 Anayasası

Teşkilat-ı esasının devamı niteliğinde.

61 Anayasası gelene kadar 37 yıl yürürlükte.

Temel özellikleri

1. Egemenlik milletindir → Egemenlik kayıtsız şartsız
milletindir. Anayasa, T.C. nin demokratik bir rejim
üzerine kurulduğunu ve halkın iradesinin yönetime
yansıdığını söylemiştir.

2. Cumhuriyet yönetimi → Devlet yönetimi Cumhuriyet-
tir. Anayasa Cumhuriyet rejimini korumaya yöneliktir.
Devlet Başkanı = Cumhurbaşkanı

3. Güçler Ayrılığı → yasama, yürütme, yargıda yetki
ayrımı yapmıştır.

Yasama yetkisi → TBMM'ye aittir. Meclisi Halk seçer.

Yürütme yetkisi → Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu

Yargı yetkisi → Bağımsız mahkemeler.

4. Temel Hak ve Hürriyetler

5. Laiklik ilkesi → Başta laik bir devlet düzeni öngö-
rülmedi. Ancak 1928'de yapılan değişikliklerle

"Devletin dini İslamdır" maddesi çıkarıldı. Laikliğe
geçişin temeli atıldı. 1937'de tamamen laik.

6. Meclis Hükümet Sistemi → Hükümet meclise karşı sorumlu
Önemli

Cumhuriyetin temellerinin Güçlenmesi

Yönetimde İstikrar

Laikleşme süreci

1961 Anayasası

1960 Darbesinden sonra oluşturulmuş halk oylamasıyla kabul edilmiştir. İlk defa çok partili hayata geçildiği, demokratik harbin genişlediği ve güler birliğin ayrıldığı çok net ortaya koyan bir anayasadır.

Özgürlük ve demokratik düzenlemeler.

Özellikleri

1- Güler Ayrılığı → Yasama, yürütme ve yargı arasında kesin ayrılık.

Yasama → TBMM'ye ve Cumhuriyet Senatosuna verildi.

Yürütme → Cum. başkanı ve bakanlar kurulu

Yargı → Tam bağımsızlık. Yargı yürütmeden bağımsız.

2. Gıft meclis Sistemi → TBMM ve Cumhuriyet Senatosu

3. Anayasa mahkemesi → İlk kez kuruldu. Maddelerin anayasaya uygunluğu denetlenir.

4. Temel Hak ve Hürriyet → sosyal ve ek. haklar

5. Yargı bağımsızlığı ve Güclü denetim

Teskiat-ı Esasiye (1921 Anayasası)
T.C. 'nin temellerini atan ve TBMM tarafından ka-
bul edilen ilk anayasadır.

Temel özellikleri

1. Egemenlik millettir → Egemenlik millete verilmiştir, Padişahın yetkileri kaldırıldı, TBMM nin en yüksek yürütme ve yasama organı olduğunu belirtti.
2. Güler birliği ilkesi → Yasama, yürütme ve yargı TBMM ye vererek güler birliğini benimsedi.
3. meclis hükümeti sistemi → meclis, hükümeti de doğrudan kendi seçti ve denetledi.
4. yerel yönetimlerin güçlenmesi → mahalli idarelere özerklik tanınmıştır.
5. Basit ve kısa metin → Sadece 23 maddeden oluşan kısa ve öz bir metindir. Bir sonraki anayasada düzenlendi.
6. Bağımsızlık → milletin kendi kaderini tayin hakkını ve bağımsızlığı elde etme mücadelesini vurgulamış.

Önemi

- T.C. kuruluşunda geçici bir anayasal düzen sağlasa-
da Cumhuriyetin temel ilkelerini ve egemenliğin
kaynağının millet olduğu anlayışının ilk defa anaya-
sal güvenceye alındığı belgedir.
- Türkiye tarihinin katılımcı tek anayasası
 - kurucu meclis ve Gücü temsil
 - Egemenlik Garantiye alındı.

Anayasalar

1876 Kanun-ı Esasî → mutlak mon. bittî meşrutî monarşisi başadlı

1921 Teşkilatı Esasî

1924 Anayasası

1961 Anayasası

1982 Anayasası

1876 Kanun-ı Esasî

1876 yılında Osmanlı Dev. son anayasasıdır. mutlak monarşinin sona erdirmiş. Bu anayasayla devletin birçok organı anayasal olarak düzenlenmiştir. Ve yasama, yürütme gibi yargı da ayrılmıştır. Osm. Dev. meclis-i mebusan ve Ayanlar meclisi kurulmuştur. Lakin padişahın yetkileri yine de çok geniş.

Özellikleri :

Osmanlı'nın ilk Anayasası

meşrutiyetin ilanı sağladı.

mutlak monarşiyi sona erdirdi.

Yürütme yetkisi veriller Heyetinde. Heyetini başında padişah var.

2 Adet meclis var mebusan meclisi ve Ayanlar meclisi

meclisi auma kapama yetkisi padişahta.

maddeleri :

Devletin başkenti İstanbul. Resmi dili Türkçedir.

Saltanat ve Hilafet Osm ailesinin en büyük ucuğundur.

Hükümetin sorumluluğu padişahadır.

Padişahın yetkileri sınırlandırıldı.

1. Osim lacunadanı menşipiatınan iideyi teri etmevef emetendit.

2. Tevhid-i Teđi sat kılınu ilan etide Efirin sistemi tahminen iatıestirildi.

3. Seri ve Eukaf. Vekalef kaiditiridile yeride Diğand-İleri Baskı veritumıvıttı.

7 Nisan 1924: Teşikati Esasiye yerine 1924 Anayasası kabul edildi.

1. 1924 Anayasasının ilk maddesi "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir" 2. Maddesi "Din islâmdır."

3. Maddesi "Hukukta kanunla şartsiz immetindir. Egemenlik ilahî ve halktan değildir."

4. 21. Anayasası ilâdında ve iğnâimey: meclise toplada aınakê yosafımağı. İfidi kullan-
mış yurttıme iğnâimey: elsi ve haakanlar kuculu otacıllığıyla yerine getirdi. Kargı, ulus adına
görevi malikemerece ait olmus. 21. Anayasası merkeziyetçi yöneltim ve izlenen siyaseti
igilelendirildiği bir anayasadır. Temsil gücü danda düşüktür. 21. anayasası daha fazla

27 Kasım 1924: İlk muhalif parti: Terakki Fırkası kuruldu.

1. Kurucuları: Ali Fırat, Celal, Refik Beşir, Adnan Adıvar, Bulunur.

2. İlkleri: tealeptin dikkate alınmasın savunuluyordur. Modelleşme.

3. İlkleri: İsmâ ilâf, etti yerine Fırka Özgür geldi.

4. Tutarlı bir maddelerden sonradan kapatılmaları medenî alıcılık Fırka her türlü
fikir ve dini düşünceye karşı saygılıdır. Bu maddeler 21. muhalif olanların toplanc
cağı bir maddelerdir. 21. anayasası: 21. muhalif

13 Mart 1925: Savak 21. anayasası